

Hallituksen esitys eduskunnalle laiksi liikenne- ja potilasvahinkolautakunnasta sekä eräiksi siihen liittyviksi laeiksi

Asia

Hallituksen esitys eduskunnalle laiksi liikenne- ja potilasvahinkolautakunnasta sekä eräiksi siihen liittyviksi laeiksi (HE 299/2018 vp).

Valiokuntakäsittely

Valiokunnan mietintö: Liikenne- ja viestintävaliokunta (LiVM 45/2018 vp).

Päätös

Eduskunta on hyväksynyt seuraavan lausuman:

Eduskunta edellyttää, että valtioneuvosto seuraa ja arvioi tarkoin liikenne- ja potilasvahinkolautakuntaa koskevan sääntelyn tavoitteiden toteutumista ja sääntelyn vaikutuksia erityisesti sidonnaisuuksien ilmoittamisen, lautakunnan työn avoimuuden ja riippumattomuuden, asioiden käsittelyaikojen ja viranomaisvalvonnan toimivuuden kannalta ja ryhtyy tarvittaessa toimenpiteisiin tavoitteiden toteuttamiseksi.

Eduskunta on hyväksynyt seuraavat lait:

Laki

liikenne- ja potilasvahinkolautakunnasta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti säädetään:

1 §

Liikenne- ja potilasvahinkolautakunnan toimivalta

Liikenne- ja potilasvahinkolautakunta on riippumaton ja puolueeton liikenne- ja potilasvahinkoasioita käsittelevä oikeussuojaelin. Lautakunnan tehtävänä on antaa ratkaisusuosituksia ja lausuntoja yksittäisissä liikennevakuutuslain (460/2016), liikennevakuutuslain perusteella korvatta-

Eduskunnan vastaus EV 293/2018 vp

vasta kuntoutuksesta annetun lain (626/1991) ja potilasvakuutuslain (/) mukaisissa korvausasioissa ja tarvittaessa myös yleisiä mainittujen lakien soveltamista koskevia suosituksia.

Lautakunnan tulee pyrkiä korvauskäytännön yhtenäistämiseen sekä liikenne- ja potilasvahinkoja koskevan yleisen tiedonsaannin edistämiseen tiedottamalla toiminnastaan ja ratkaisukäytännöstään.

2 §

Lautakunnan osastot ja jaostot

Lautakunnassa on kaksi osastoa, joista toinen käsittelee liikennevahinkoasioita ja toinen käsittelee potilasvahinkoasioita.

Osastot toimivat jaostoihin jakautuneina. Jaostoista ja niiden toiminnasta säädetään tarkemmin sosiaali- ja terveysministeriön asetuksella.

3 §

Jäsenet

Lautakunnassa on puheenjohtaja, kuusi varapuheenjohtajaa ja neljätoista muuta jäsentä sekä kaksikymmentäkuusi varajäsentä. Puheenjohtaja ja yksi varapuheenjohtajista ovat päätoimisia. Lautakunnan muut jäsenet ovat sivutoimisia. Varajäsenen sovelletaan, mitä tässä laissa säädetään lautakunnan jäsenestä.

Puheenjohtaja johtaa lautakuntaa ja vastaa sen toiminnasta, valvoo laintulkinnan yhdenmukaista sekä vastaa lautakunnan hallinnollisista asioista.

Puheenjohtaja vastaa myös toisen osaston ratkaisutoiminnasta ja päätoiminen varapuheenjohtaja toisen osaston ratkaisutoiminnasta. Lisäksi päätoiminen varapuheenjohtaja toimii puheenjohtajan sijaisena.

4 §

Puheenjohtajan, jäsenten ja esittelijöiden kelpoisuus

Puheenjohtajan ja varapuheenjohtajien on oltava muun oikeustieteen ylemmän korkeakoulututkinnon kuin kansainvälisen ja vertailevan oikeustieteen maisterin tutkinnon suorittaneita ja liikennevahinkoasioihin tai potilasvahinkoasioihin perehtyneitä sen mukaan, kummalla osastolla he toimivat. Lisäksi puheenjohtajan ja päätoimisen varapuheenjohtajan sekä kahden muun varapuheenjohtajan on oltava perehtyneitä vahingonkorvausasioihin. Puheenjohtajalta edellytetään käytännössä osoitettua johtamistaitoa.

Lautakunnan liikennevahinkoasioita käsittelevän osaston jäsenten on oltava liikennevahinkoasioihin perehtyneitä. Osaston jäsenistä ainakin kolmen on oltava erikoislääkäreitä, joilla on perehtyneisyys osastolla käsiteltäviin asioihin. Lisäksi ainakin yhden osaston jäsenen on oltava diplomi-insinööri ja perehtynyt ajoneuvon tekniikkaan. Yhden jäsenen on oltava perehtynyt ajoneuvojen korjaustoimintaan.

Potilasvahinkoasioita käsittelevän osaston jäsenten on oltava terveyden- ja sairaanhoitoasioihin perehtyneitä. Osaston jäsenistä ainakin kolmen on oltava erikoislääkäreitä, joilla on perehty-

Eduskunnan vastaus EV 293/2018 vp

neisyys osastolla käsiteltäviin asioihin. Osaston jokaisessa jaostossa vähintään yhden jäsenen tulee olla lääkäri. Lisäksi osaston jäsenistä ainakin yhden on oltava muu terveydenhuollon ammattihenkilö ja ainakin yhden varajäsenen on oltava erikoishammaslääkäri.

Esittelijöiden on oltava muun oikeustieteen ylemmän korkeakoulututkinnon kuin kansainvälisen ja vertailevan oikeustieteen maisterin tutkinnon suorittaneita.

5 §

Puheenjohtajien ja jäsenten nimittäminen, lautakunnan jäsenyydestä vapautuminen ja eroamisikä

Valtioneuvosto nimittää sosiaali- ja terveysministeriön esityksestä lautakunnan puheenjohtajan ja yhden varapuheenjohtajan toistaiseksi ja muut varapuheenjohtajat sekä jäsenet viideksi vuodeksi kerrallaan. Puheenjohtaja, varapuheenjohtajat ja jäsenet nimitetään kummallekin osastolle erikseen. Jos lautakunnan jäsenen tehtävä vapautuu kesken toimikauden, sosiaali- ja terveysministeriö nimittää hänen tilalleen uuden jäsenen jäljellä olevaksi toimikaudeksi.

Lautakunnan puheenjohtajaksi, varapuheenjohtajaksi ja jäseneksi esitettävän on ennen tehtävään nimittämistä annettava sosiaali- ja terveysministeriölle valtion virkamieslain (750/1994) 8 a §:n 1 momentissa tarkoitettu selvitys sidonnaisuuksistaan. Tehtävän aikana tapahtuneista sidonnaisuuksista koskevista muutoksista on viipymättä ilmoitettava sosiaali- ja terveysministeriölle ja lautakunnalle.

Lautakuntaan nimitettyä ei saa erottaa kesken hänen toimikautensa ilman painavaa perustetta.

Lautakunnan puheenjohtaja, varapuheenjohtaja ja muu jäsen ovat velvollisia eroamaan sen kuukauden päättyessä, jonka kuluessa hän täyttää 70 vuotta.

6 §

Osastojen täysistunnot ja lautakunnan yleiskokous

Lautakunnassa on liikennevahinko-osaston ja potilasvahinko-osaston täysistunnot sekä lautakunnan yleiskokous. Osaston täysistunnon puheenjohtajana toimii osaston ratkaisutoiminnasta vastaava lautakunnan puheenjohtaja tai varapuheenjohtaja taikka osastolle nimetty varapuheenjohtaja. Yleiskokouksen puheenjohtajana toimii lautakunnan puheenjohtaja tai varapuheenjohtaja.

Osaston täysistunto on päätösvaltainen, kun siihen osallistuu lautakunnan puheenjohtaja tai varapuheenjohtaja sekä vähintään viisi muuta osaston jäsentä. Yleiskokous on päätösvaltainen, kun siihen osallistuu lautakunnan puheenjohtaja tai varapuheenjohtaja sekä vähintään kolme jäsentä kummaltakin osastolta.

7 §

Asian ratkaiseminen yleiskokouksessa, täysistunnoissa ja jaostoissa

Ratkaisusuosituksia ja lausuntoja koskevat asiat ratkaistaan yleiskokouksessa, täysistunnossa tai jaostossa esittelystä. Menettely on kirjallista. Asian käsittely lautakunnassa on maksutonta. Asia voidaan ratkaista myös istuntoa järjestämättä sen jälkeen, kun kaikki ratkaisukokoonpanon

Eduskunnan vastaus EV 293/2018 vp

jäsenet ovat asiakirjoihin perehdyttyään olleet asiasta yksimielisiä ja hyväksyneet päätösehdotuksen perusteluineen merkinnällään eikä yksikään jäsen ole esittänyt istunnon järjestämistä. Ratkaisukokoonpanon puheenjohtajan on luettuaan ratkaisukokoonpanon muiden jäsenten kannanotot vahvistettava omalla merkinnällään asia joko istunnossa käsiteltäväksi tai yksimielisyyden vallitessa ilman istuntoa ratkaistavaksi.

Yleiskokouksessa on käsiteltävä lautakunnan työjärjestystä, talousarviota, tilinpäätöstä ja tilintarkastajien valintaa sekä yleisiä lain soveltamissuosituksia koskevat asiat.

Jos ratkaistavalla asialla on periaatteellista merkitystä lain soveltamisen kannalta muissa vastaavanlaisissa tapauksissa tai jos se muusta syystä katsotaan aiheelliseksi, lautakunnan puheenjohtaja, varapuheenjohtaja tai jaosto voi määrätä asian käsiteltäväksi osaston täysistunnossa.

8 §

Ratkaisusuositusasian käsittelemättä jättäminen ja asian käsittelyn raukeaminen

Lautakunta voi jättää asian käsittelemättä, jos:

- 1) asian ratkaiseminen edellyttää suullisten todistuskeinojen käyttämistä;
- 2) ratkaisusuosituspyyntö ei ole saapunut laissa säädettyinä määräaikana lautakuntaan; tai
- 3) asia on selvitetty vakuutusyhtiössä tai Potilasvakuutuskeskuksessa puutteellisesti.

Lautakunnan puheenjohtaja tai varapuheenjohtaja ja päätoiminen esittelijä voivat tehdä päätöksen asian käsittelemättä jättämisestä 1 momentissa mainituilla perusteilla, jos he ovat päätöksestä yksimielisiä. Muussa tapauksessa päätös käsittelemättä jättämisestä tehdään osaston täysistunnossa tai jaostossa.

Jos lautakunta ei ota liikennevahinkoasiaa käsiteltäväkseen, sen on annettava ratkaisusuosituksen pyytäjälle ja tarvittaessa vakuutusyhtiölle perusteltu päätös käsittelemättä jättämisestä viimeistään kolmen viikon kuluttua siitä, kun peruste olla käsittelemättä asia ilmeni.

Jos hakija peruuttaa tekemänsä hakemuksen, asian käsittely lautakunnassa raukeaa.

9 §

Asian muu ratkaiseminen

Lautakunnan puheenjohtaja tai varapuheenjohtaja, päätoiminen esittelijä ja henkilövahinkoasioissa asiantuntijana toimiva lääkäri tai lautakunnan jäsenenä toimiva lääkäri voivat yhdessä ratkaista asian, jos he ovat päätöksestä yksimielisiä ja:

- 1) ratkaisusuosituspyyntö on ilmeisen perusteeton;
- 2) asia on merkitykseltään vähäinen;
- 3) ratkaisukäytäntö on samankaltaisissa asioissa vakiintunut; tai
- 4) sama asia on jo ratkaistu osaston täysistunnossa tai jaostossa.

Jos 1 momentissa tarkoitetun asian käsitteleminen olennaisesti riippuu muusta kuin lääketieteellisestä kysymyksestä, puheenjohtaja tai varapuheenjohtaja ja päätoiminen esittelijä voivat yhdessä ratkaista asian.

Eduskunnan vastaus EV 293/2018 vp

10 §

Ratkaisusuosituspyynnön käsittely ja ratkaisusuosituksen antaminen eräissä liikennevahinkoasioissa

Jos ratkaisusuositusta on liikennevahinkoasiassa pyytänyt luonnollinen henkilö, lautakunnan on ilmoitettava asianosaisille viipymättä, kun se on saanut kaiken asian ratkaisusuosituksen antamiseksi tarvittavan aineiston.

Jos liikennevahinkoasiassa ratkaisusuositusta on pyytänyt luonnollinen henkilö, perusteltu ratkaisusuositus on annettava kirjallisena viimeistään 90 päivän kuluttua siitä, kun lautakunnan käytävissä on ollut kaikki ratkaisusuosituksen antamiseksi tarpeellinen aineisto. Erittäin monimutkaisessa asiassa lautakunta voi harkintansa mukaan pidentää 90 päivän määräaikaa. Asianosaisille on tällöin ilmoitettava määräajan pidentämisestä sekä ratkaisusuosituksen antamisen arvioidusta ajankohdasta.

11 §

Päätöksen luonne

Lautakunnan päätös ei ole täytäntöönpanokelpoinen, eikä sillä ole tuomion oikeusvaikutuksia. Lautakuntakäsittely ei estä asian viemistä yleisen tuomioistuimen käsiteltäväksi.

Antaessaan päätöksen tiedoksi osapuolille ratkaisustaan lautakunnan on samalla mainittava, että lautakunnan ratkaisut ovat suosituksia.

12 §

Päätöksessä olevan virheen korjaaminen

Jos lautakunnan päätös perustuu selvästi virheelliseen tai puutteelliseen selvitykseen taikka ilmeisen väärään lain soveltamiseen taikka päätöstä tehtäessä on tapahtunut menettelyvirhe, lautakunta voi poistaa virheellisen päätöksen ja ratkaista asian uudelleen.

Edellä 1 momentissa tarkoitetun asiavirheen korjaaminen ei edellytä asianosaisten suostumusta. Asianosaisille on kuitenkin ilmoitettava päätöksessä olevasta virheestä ja siitä, että asia aiotaan ratkaista uudelleen.

Lautakunnan on korjattava päätöksessään oleva ilmeinen kirjoitus- tai laskuvirhe taikka muu niihin verrattava selvä virhe. Virhettä ei kuitenkaan tarvitse korjata, jos päätöksen antamisesta on kulunut yli kaksi vuotta.

Lautakunnan päätöksen korjaamisesta päätetään kokoonpanoltaan sitä vastaavassa täysistunnossa tai jaostossa, jossa virheellinen päätös on tehty. Jos asia on ratkaistu 9 §:n nojalla, päätöksen korjaamisesta päättää puheenjohtaja tai varapuheenjohtaja sen mukaan kuin työjärjestyksessä määrätään.

Eduskunnan vastaus EV 293/2018 vp

13 §

Toiminnan rahoitus

Lautakunnan toiminta rahoitetaan liikennevahinkoasioiden osalta Liikennevakuutuskeskuksesta ja potilasvahinkoasioiden osalta Potilasvakuutuskeskuksesta perittävällä maksulla. Maksu vastaa niitä kustannuksia, jotka aiheutuvat lautakunnalle säädettyjen tehtävien hoitamisesta. Liikennevakuutuskeskuksen kustannusten jakamisesta liikennevakuutuslain mukaista vakuutustoimintaa harjoittavien vakuutusyhtiöiden ja Valtiokonttorin kesken säädetään Liikennevakuutuskeskuksesta annetussa laissa (461/2016). Potilasvakuutuskeskuksen kustannusten jakamisesta potilasvakuutustoimintaa harjoittavien vakuutusyhtiöiden kesken säädetään Potilasvakuutuskeskuksesta annetussa laissa (/).

Finanssivalvonta vahvistaa vuosittain lautakunnan talousarvion lautakunnan esityksestä. Finanssivalvonta voi erityisestä syystä vahvistaa tilikauden aikana lisätalousarvion.

Finanssivalvonta vahvistaa Liikennevakuutuskeskuksesta ja Potilasvakuutuskeskuksesta perittävien maksujen suuruuden.

Maksun perimisestä ja tilittämisestä lautakunnalle voidaan antaa tarkempia säännöksiä sosiaali- ja terveysministeriön asetuksella.

14 §

Kirjanpito, tilinpäätös ja toimintakertomus

Lautakunnan kirjanpidossa sekä tilinpäätöksen ja toimintakertomuksen laadinnassa on noudatettava kirjanpitolakia (1336/1997).

15 §

Tilintarkastus

Lautakunnalla on oltava kalenterivuodeksi kerrallaan valittu tilintarkastuslain (1141/2015) 6 luvun 2 §:ssä tarkoitettu HT-tilintarkastaja ja varatilintarkastaja. Tilintarkastajan on annettava lautakunnalle tilintarkastuskertomus tilikauden päättymistä seuraavan vuoden huhtikuun loppuun mennessä.

Lautakunnan on toimitettava tilinpäätös ja tilintarkastuskertomus Finanssivalvonnalle tilikauden päättymistä seuraavan vuoden kesäkuun loppuun mennessä.

16 §

Oikeus saada tietoja

Lautakunnalla on oikeus salassapitosäännösten estämättä saada:

1) vakuutus- ja eläkelaitokselta, viranomaiselta sekä muulta taholta, johon viranomaisten toiminnan julkisuudesta annettua lakia (621/1999) sovelletaan, tiedot vahinkoa kärsineen tai korvaukseen oikeutetun työsuhteista, yrittäjätöystä ja ansioista, hänelle maksetuista etuuksista ja muista tarpeellisista seikoista;

Eduskunnan vastaus EV 293/2018 vp

2) työnantajalta tiedot vahinkoa kärsineen työstä, työnantajan hänelle maksamista vastikkeista ja niiden perusteista ja muista näihin verrattavista seikoista; ja

3) lääkäriltä ja muulta terveydenhuollon ammattihenkilöistä annetussa laissa (559/1994) tarkoitetulta ammattihenkilöltä, potilaan asemasta ja oikeuksista annetun lain (785/1992) 2 §:n 4 kohdassa tarkoitettu terveydenhuollon toimintayksiköltä, vahinkoa kärsineen kuntoutusta toimeenpanevalta taholta, muulta terveydenhuollon toimintayksiköltä ja sosiaalipalveluiden tuottajalta tai hoitolaitokselta näiden laatimat lausunnot ja muita tietoja potilasasiakirjoista, terveydentilasta, työkyvystä, hoidosta ja kuntoutuksesta.

Edellä 1 momentissa tarkoitettujen tietojensaantioikeuden edellytyksenä on, että tiedot ovat välttämättömiä käsiteltävänä olevan korvausasian ratkaisemista varten.

Lautakunnalla on velvollisuus maksaa 1 momentin 3 kohdassa tarkoitettujen tietojen toimittamisesta kuluja vastaava kohtuullinen korvaus, ellei kysymys ole tietojen saannista siltä terveyden- ja sairaanhoidon harjoittajalta, jonka antamaa hoitoa potilasvahinkoasia koskee. Lautakunnan pyytämistä asiantuntijalausunnoista on lausunnon antajalla oikeus saada kohtuullinen palkio.

17 §

Salassapitovelvollisuus ja oikeus tietojen luovuttamiseen

Lautakunnan jäsenen sekä sen palveluksessa tai asiantuntijana toimeksiannon perusteella toimivan henkilön salassapitovelvollisuuteen, salassapitovelvollisuuden piiriin kuuluvien tietojen luovuttamiseen ja salassapitovelvollisuuden rikkomiseen sovelletaan, mitä vakuutusyhtiölain (521/2008) 30 luvun 1, 3 ja 4 §:ssä säädetään vakuutusyhtiöistä.

18 §

Lautakunnan oikeus saada virka-apua potilasvahinkoasiassa

Sosiaali- ja terveysalan lupa- ja valvontavirasto on velvollinen antamaan lautakunnalle virka-apua potilasvahinkoasiassa 16 §:ssä tarkoitettujen tiedonsaantioikeuden toteuttamiseksi.

19 §

Virkavastuu

Lautakunnan jäseniin, esittelijöihin, asiantuntijoihin ja muihin lautakunnan asioita käsitteleviin sovelletaan rikosoikeudellista virkavastuuta koskevia säännöksiä heidän hoitaessaan lautakunnan tehtäviä. Vahingonkorvausvastuusta säädetään vahingonkorvauslaissa (412/1974).

20 §

Valvonta

Lautakunnan rahoituksessa ja sen toiminnassa muutoin noudatettujen menettelytapojen valvonta kuuluu Finanssivalvonnalle.

Eduskunnan vastaus EV 293/2018 vp

21 §

Tarkemmat säännökset

Lautakunnan organisaatiosta, hallinnosta ja hallintoasioiden ratkaisemisesta, puheenjohtajan tehtävistä ja lautakunnan toimintaan liittyvästä tiedottamisesta säädetään tarkemmin sosiaali- ja terveysministeriön asetuksella.

Työskentelyn järjestämisestä lautakunnassa määrätään tarkemmin lautakunnan työjärjestyksessä, jonka yleiskokous vahvistaa.

22 §

Voimaantulo

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 20 .

Tällä lailla kumotaan liikennevahinkolautakunnasta annettu laki (441/2002).

Liikennevahinkolautakunnasta annetussa laissa tarkoitetun liikennevahinkolautakunnan ja potilasvahinkolaissa (585/1986) tarkoitetun potilasvahinkolautakunnan toiminta lakkaa tämän lain voimaan tullessa.

Mitä muualla säädetään liikennevahinkolautakunnasta tai potilasvahinkolautakunnasta, koskee tämän lain voimaan tultua liikenne- ja potilasvahinkolautakuntaa.

Tämän lain voimaan tullessa liikennevahinkolautakunnassa ja potilasvahinkolautakunnassa vireillä olevat asiat siirtyvät liikenne- ja potilasvahinkolautakunnan käsiteltäviksi ja ratkaistaviksi tämän lain säännösten sekä liikennevakuutuslain ja potilasvakuutuslain mukaisesti siten kuin näissä laeissa säädetään tämän lain voimaan tullessa.

Liikennevahinkolautakunnan ja potilasvahinkolautakunnan sivutoimisten puheenjohtajien, varapuheenjohtajien sekä muiden jäsenten ja varajäsenten toimikausi päättyy tämän lain voimaan tullessa.

Laki

liikennevakuutuslain muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti

muutetaan liikennevakuutuslain (460/2016) 14 §:n 1 momentti, 15 ja 21 §, 29 §:n 2 ja 4 momentti, 32 §:n 3 momentti, 42 §, 48 §:n 1 ja 2 momentti, 50 ja 64—66 §, 67 §:n 2 momentti, 79 §:n 2 momentti, 80 §:n 1 momentti, 82 §:n 1 momentti, 87 §:n 1 momentti ja 92 §:n 2 momentti sekä *lisätään* 34 §:ään uusi 4 momentti, jolloin nykyinen 4 momentti siirtyy 5 momentiksi, ja 82 §:ään uusi 2 momentti, jolloin nykyinen 2—5 momentti siirtyvät 3—6 momentiksi, seuraavasti:

Eduskunnan vastaus EV 293/2018 vp

14 §

Tiedonantovelvollisuuden laiminlyönti

Jos vakuutuksenottaja on tahallisesti tai törkeästä huolimattomuudesta laiminlyönyt vakuutus-sopimuslain (534/1994) 22 §:ssä säädetyn tiedonantovelvollisuuden ja vakuutusyhtiö olisi oikean tiedon saatuaan antanut vakuutuksen korkeampaa maksua vastaan, vakuutusyhtiöllä on siitä tiedon saatuaan oikeus periä korkeampi vakuutusmaksu takautuvasti, ei kuitenkaan pidemmältä ajalta kuin kuluvalta vuodelta ja viideltä viimeksi kuluneelta kalenterivuodelta. Jos vakuutusyhtiö olisi antanut vakuutuksen alempaa maksua vastaan kuin oli sovittu, liikaa perittyä maksua ei tarvitse palauttaa.

15 §

Vaaran lisääntymisestä ilmoittamisen laiminlyönti

Jos vakuutuksenottaja on tahallisesti tai huolimattomuudesta, jota ei voida pitää vähäisenä, laiminlyönyt vakuutus-sopimuslain 26 §:n 1 ja 2 momentissa säädetyn velvollisuuden ilmoittaa vaaran lisääntymisestä ja vakuutusyhtiö olisi oikean tiedon saatuaan antanut vakuutuksen korkeampaa maksua vastaan, vakuutusyhtiöllä on siitä tiedon saatuaan oikeus periä korkeampi vakuutusmaksu takautuvasti, ei kuitenkaan pidemmältä ajalta kuin kuluvalta vuodelta ja viideltä viimeksi kuluneelta kalenterivuodelta.

21 §

Vahinkohistoriatietojen siirtäminen toiseen vakuutusyhtiöön

Kun ajoneuvon omistaja tai haltija ottaa 20 §:n 3 momentissa tarkoitettulle ajoneuville tai laadultaan ja käytöltään samanlaiselle ajoneuville vakuutuksen toisesta vakuutusyhtiöstä ja hänellä on tällaisia ajoneuvoja koskevaa vahinkohistoriatietoa jossain muussa vakuutusyhtiössä, vakuutusyhtiön on vakuutuksenottajan pyynnöstä toimitettava vahinkohistoriatiedot uuden vakuutuksen antaneelle vakuutusyhtiölle viipymättä, kuitenkin viimeistään 15 päivän kuluessa pyynnöstä.

29 §

Vakuutusmaksua vastaavan maksun ja laiminlyöntimaksun määrääminen

Valtiokonttori määrää 1 momentissa mainitut maksut sekä velvoittaa vakuuttamisvelvollisuutensa laiminlyöneen ajoneuvon omistajan tai haltijan maksamaan maksut Liikennevakuutuskeskukselle. Laiminlyöntimaksu voidaan jättää määräämättä vain erityisestä syystä. Ajoneuvon omistaja tai haltija saa hakea muutosta päätökseen siten kuin hallintolainkäyttölaissa (586/1996) säädetään. Hallinto-oikeuden päätökseen saa hakea muutosta valittamalla vain, jos korkein hallinto-oikeus myöntää valitusluvan.

Eduskunnan vastaus EV 293/2018 vp

Liikennevakuutuskeskus laskuttaa ja perii ajoneuvon omistajalle tai haltijalle määrätyt 1 momentissa mainitut maksut. Liikennevakuutuskeskus voi periä maksut sen jälkeen, kun Valtiokonttorin päätös on tullut lainvoimaiseksi.

32 §

Korvausvastuu liikennevahingosta

Mitä 33—39, 49—68, 73 ja 79—83 §:ssä, 84 §:n 1 momentissa, 85 §:ssä sekä 88 §:n 1 momentissa säädetään vakuutusyhtiöstä, sovelletaan myös Valtiokonttoriin.

34 §

Henkilövahingon korvaaminen

Kertakaikkinen korvaus lasketaan jatkuvan korvauksen pääoma-arvoa vastaavaksi määräksi ottaen huomioon vahinkoa kärsineen tilastollisin perustein arvioitu odotettavissa oleva elinaika liikennevahingon sattumisajankohtana tai ajankohtana, jolloin jatkuvana maksettu korvaus vaihdetaan kertakaikkisena maksettavaksi. Pääoma-arvon laskentaperusteena käytetään julkisten tilastojen perusteella tehtyä arviota kuhunkin ikä- ja syntymävuosiluokkaan kuuluvien henkilöiden odotettavissa olevasta elinajasta. Korkokantana pääoma-arvojen laskennassa käytetään arviota tulevasta pidemmän aikavälin riskittömästä korosta.

42 §

Eräiden työsuoritusten aikana sattuneet vahingot

Vahinkoa ei korvata, kun se on aiheutunut kuormauksen, kuorman purkamisen tai muun työsuorituksen aikana:

- 1) ajoneuvon ollessa liikkumattomana ajoneuvon omistajalle, haltijalle, kuljettajalle tai muulle henkilölle, joka suorittaa tässä tarkoitettua työtä; eikä
- 2) työsuorituksen kohteena olevalle omaisuudelle taikka tähän toimintaan osalliselle toiselle ajoneuvolle.

48 §

Alkoholin tai muun huumaavan aineen käytön vaikutus korvaukseen

Jos vahinkoa kärsinyt on vahinkotapahtuman sattuessa kuljettanut ajoneuvoa sellaisessa tilassa, että hänen verensä alkoholipitoisuus on ajon aikana tai sen jälkeen vähintään 1,2 promillea tai että hänellä on vähintään 0,53 milligrammaa alkoholia litrassa uloshengitysilmaa, tai hänen kykynsä tehtävän vaatimiin suorituksiin on tuntuvasti huonontunut muun huumaavan aineen kuin

Eduskunnan vastaus EV 293/2018 vp

alkoholin vaikutuksesta taikka alkoholin ja muun huumaavan aineen yhteisvaikutuksesta, hänelle aiheutunut henkilövahinko korvataan vain siltä osin kuin muut olosuhteet ovat vaikuttaneet vahinkoon.

Jos vahinkoa kärsinyt on vahinkotapahtuman sattuessa kuljettanut ajoneuvoa sellaisessa tilassa, että hänen verensä alkoholipitoisuus on ajon aikana tai sen jälkeen vähintään 0,5 promillea tai että hänellä on vähintään 0,22 milligrammaa alkoholia litrassa uloshengitysilmaa, tai hänen kykynsä tehtävän vaatimiin suorituksiin on huonontunut muun huumaavan aineen kuin alkoholin vaikutuksesta taikka alkoholin ja muun huumaavan aineen yhteisvaikutuksesta, korvausta alennetaan sen mukaan, mikä oli hänen osuutensa vahinkoon.

50 §

Syyntakeettomuus ja pakkotila

Vakuutusyhtiö ei saa vastuusta vapautuakseen tai sen rajoittamiseksi vedota 47—49 §:n säännöksiin, jos henkilövahinkoa kärsinyt oli aiheuttaessaan vakuutustapahtuman kahtatoista vuotta nuorempi tai sellaisessa mielentilassa, ettei häntä olisi voitu tuomita rangaistukseen rikoksesta, tai hän toimi henkilön tai omaisuuden vahingoittumisen ehkäisemiseksi sellaisissa olosuhteissa, että laiminlyönti tai toimenpide oli puolustettavissa.

64 §

Liikenne- ja potilasvahinkolautakunta

Liikenne- ja potilasvahinkolautakunnasta ja sen asettamisesta, jäsenistä, hallinnosta ja toiminnan rahoituksesta säädetään liikenne- ja potilasvahinkolautakunnasta annetussa laissa (/).

65 §

Oikeus pyytää ratkaisusuositusta ja lausuntoa liikenne- ja potilasvahinkolautakunnalta

Vahinkoa kärsineellä, vakuutuksenottajalla ja muulla korvaukseen oikeutetulla on korvausasiassa oikeus pyytää liikenne- ja potilasvahinkolautakunnalta ratkaisusuositusta vuoden kuluessa vakuutusyhtiön päätöksen antamisesta.

Jos korvausasiassa on annettu tuomioistuimen lainvoimainen ratkaisu, liikenne- ja potilasvahinkolautakunta ei saa käsitellä asiaa siltä osin kuin tuomioistuin on ratkaissut sen.

Vakuutusyhtiö voi pyytää lautakunnalta ratkaisusuosituksen ja tuomioistuin lausunnon korvausasian ollessa niiden käsiteltävänä.

Eduskunnan vastaus EV 293/2018 vp

66 §

Velvollisuus pyytää ratkaisusuositusta liikenne- ja potilasvahinkolautakunnalta

Vakuutusyhtiön on, jollei korvausasiaa ole ratkaistu tuomioistuimen tai muutoksenhakulautakunnan lainvoimaisella tuomiolla tai päätöksellä, pyydettävä liikenne- ja potilasvahinkolautakunnalta ratkaisusuositus ennen päätöksensä antamista, kun asia koskee:

1) pysyvän ansionmenetyksen taikka kuoleman perusteella suoritettavaa jatkuvaa korvausta tai sen sijasta suoritettavaa kertakaikkista pääoma-arvoa;

2) jatkuvan korvauksen korottamista tai alentamista vahingonkorvauslain 5 luvun 8 §:n perusteella;

3) haitan perusteella suoritettavaa korvausta, jos vamma on vaikea;

4) virheellisen päätöksen oikaisua asianosaisen vahingoksi, jos asianosainen ei suostu virheen korjaamiseen; ratkaisusuositusta ei tarvitse kuitenkaan pyytää, jos virhe on ilmeinen ja se on aiheutunut asianosaisen omasta menettelystä tai jos kysymyksessä on ilmeinen kirjoitus- tai laskuvirhe.

Jos vakuutusyhtiön päätös poikkeaa lautakunnan ratkaisusuosituksesta korvauksensaajan vahingoksi, vakuutusyhtiön on liitettävä ratkaisusuositus päätökseensä ja annettava päätös tiedoksi lautakunnalle.

67 §

Korvauksen viivästyminen

Viivästyskorotusta ja viivästyskorkoa on maksettava sitä päivää seuraavasta päivästä lukien, jona vakuutusyhtiön olisi 62 ja 70 §:n mukaan viimeistään tullut suorittaa korvaus. Jos asiasta on pyydettävä liikenne- ja potilasvahinkolautakunnan ratkaisusuositus, viivästyskorotusta ja viivästyskorkoa on kuitenkin maksettava vasta ratkaisusuosituksen antopäivästä lähtien. Jos selvitystä on pidettävä riittämättömänä ainoastaan korvauksen määrän osalta, viivästyskorotusta ja viivästyskorkoa on kuitenkin maksettava sille korvauksen määrälle, jota kohtuudella voidaan pitää selvitettyinä. Saman päätöksen perusteella myöhemmin suoritettavalle korvauserälle viivästyskorotus lasketaan kuitenkin eräpäivästä.

79 §

Kanneaika

Jos asia saatetaan vireille Vakuutuslautakunnassa, liikenne- ja potilasvahinkolautakunnassa tai muussa kuluttajariitoja ratkaisevassa toimielimessä, kanneajan kuluminen keskeytyy menettelyn ajaksi.

Eduskunnan vastaus EV 293/2018 vp

80 §

Korvausasian käsittely tuomioistuimessa

Jos korvausta vaaditaan tuomioistuimessa liikennevakuutuksesta korvattavan vahingon johdosta ajoneuvon omistajalta, haltijalta, kuljettajalta tai matkustajalta muun kuin tämän lain nojalla, korvaus on tuomittava tämän lain mukaisesti ja siitä riippumatta, onko hänellä vahinkoa kärsineeltä myös saaminen. Näin tuomittu määrä saadaan periä vain liikennevahingosta vastuussa olevalta vakuutusyhtiöltä, joka vapautuu vastuusta maksamalla korvauksen vahinkoa kärsineelle. Vakuutusyhtiö on velvollinen korvaamaan vahinkoa kärsineelle myös tämän lain perusteella korvattavan vahingonkorvausvaatimuksen käsittelyn johdosta tuomitut oikeudenkäyntikulut ja viivästyskoron.

82 §

Vakuutusyhtiön ja Liikennevakuutuskeskuksen tiedonsaantioikeus

Vakuutusyhtiöllä on oikeus salassapitovelvollisuutta ja muiden tiedon saantia koskevien rajoitusten estämättä saada:

1) lakisääteistä vakuutusta toimeenpanevalta vakuutus- ja eläkelaitokselta, viranomaiselta ja muulta taholta, johon viranomaisten toiminnan julkisuudesta annettua lakia (621/1999) sovelletaan, tiedot vahinkoa kärsineen tai korvaukseen oikeutetun työsuhteista, yrittäjätyöstä ja ansioista, hänelle maksetuista etuuksista ja muista korvausvastuun ratkaisemista varten välttämättömiä seikoista;

2) työnantajalta tiedot työntekijän työstä, työnantajan hänelle maksamista vastikkeista ja niiden perusteista sekä muista näihin verrattavista seikoista; ja

3) lääkäriltä ja muulta terveydenhuollon ammattihenkilöistä annetussa laissa tarkoitetulta ammattihenkilöltä, potilaan asemasta ja oikeuksista annetun lain 2 §:n 4 kohdassa tarkoitetulta terveydenhuollon toimintayksiköltä, vahinkoa kärsineen kuntoutusta toimeenpanevalta taholta, muulta terveydenhuollon toimintayksiköltä sekä sosiaalipalveluiden tuottajalta tai hoitolaitokselta näiden laatimat lausunnot ja muita tietoja potilasasiakirjoista, terveydentilasta, työkyvystä, hoidosta ja kuntoutuksesta.

Vakuutusyhtiöllä on oikeus saada Verohallinnolta 1 momentin 1 kohdassa tarkoitetut tiedot vahinkoa kärsineen ansioista, vaikka verotusta ei olisi vielä vahvistettu.

87 §

Liikennevakuutuskeskuksen muut tehtävät

Sen lisäksi, mitä edellä säädetään, Liikennevakuutuskeskuksen tehtävänä on toimia kansallisena toimistona ja direktiivissä tarkoitettuna kansallisena takuurahastona sekä laatia tilastot korvatuista liikennevahingoista (*liikennevahinkotilasto*) ja liikennevakuutuksen perusteella makse-

Eduskunnan vastaus EV 293/2018 vp

tuista korvauksista ajoneuvoryhmittäin (*riskitutkimus*). Sosiaali- ja terveysministeriön asetuksella voidaan antaa tarkempia säännöksiä riskitutkimuksen sisällöstä.

92 §

Vakuutusyhtiön selvitystila ja konkurssi

Liikennevakuutuskeskus huolehtii suomalaisen vakuutusyhtiön selvitystilan ja konkurssin yhteydessä korvausten maksamisesta sen jälkeen, kun vakuutuskanta ja sitä vastaava omaisuus on siirretty keskukselle, sekä muista vakuutusyhtiölain 23 luvun 21 §:ssä ja ulkomaisista vakuutusyhtiöistä annetun lain 49 §:ssä säädetyistä tehtävistä. Sellaisen vakuutusyhtiön selvitystilan tai konkurssin osalta, jonka kotipaikka on muussa ETA-valtiossa kuin Suomessa, Liikennevakuutuskeskuksen velvollisuus maksaa korvaukset alkaa Finanssivalvonnan määräämästä ajankohdasta.

Tämä laki tulee voimaan _____ päivänä _____ kuuta 20 .

Tämän lain 64—66 §, 67 §:n 2 momentti ja 79 §:n 2 momentti tulevat kuitenkin voimaan vasta päivänä _____ kuuta 20 .

Laki

Liikennevakuutuskeskuksesta annetun lain muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan Liikennevakuutuskeskuksesta annetun lain (461/2016) 11 §:n 1 momentti ja *lisätään* lakiin uusi 19 a § seuraavasti:

11 §

Hallituksen päätösvaltaisuus ja esteellisyys

Hallitus on päätösvaltainen, kun kokouksen puheenjohtaja ja vähintään puolet muista jäsenistä on saapuvilla. Hallituksen päätökseksi tulee enemmistön mielipide. Jos äänet menevät tasan, ratkaisee puheenjohtajan ääni. Äänten mennessä puheenjohtajan vaalissa tasan vaali ratkaistaan arvalla.

Eduskunnan vastaus EV 293/2018 vp

19 a §

Valvonta

Liikennevakuutuskeskuksen korvaus- ja vakuuttamistoiminnassa noudatettavien menettelytapojen ja vakuutusmatemaattisten seikkojen noudattamisen valvonta kuuluu Finanssivalvonnalle.

Tämä laki tulee voimaan _____ päivänä _____ kuuta 20 ____ .

Laki

henkilövahinkoasiain neuvottelukunnasta annetun lain 2 ja 3 §:n muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti

muutetaan henkilövahinkoasiain neuvottelukunnasta annetun lain (513/2004) 2 §:n 2 momentti sekä 3 §:n 2 momentti, sellaisina kuin ne ovat laissa 1205/2005, seuraavasti:

2 §

Neuvottelukunnan tehtävät

Neuvottelukunnalla on salassapitosäännösten ja -määräysten estämättä oikeus pyynnöstä saada tuomioistuimelta maksutta sen tuomio, jossa on tuomittu maksettavaksi korvausta henkilövahingosta tai kärsimyksestä. Sama koskee neuvottelukunnan oikeutta saada liikenne- ja potilasvahinkolautakunnasta annetun lain (/) 1 §:ssä tarkoitelta liikenne- ja potilasvahinkolautakunnalta sen lausunnot sekä Valtiokonttorilta sen päätökset, jotka koskevat henkilövahingon tai kärsimyksen korvaamista.

3 §

Neuvottelukunnan kokoonpano

Puheenjohtajan ja kolmen muun jäsenen tulee olla vakinaisia tuomareita. Valtioneuvosto määrää heidät tehtäviinsä enintään viideksi vuodeksi kerrallaan. Lisäksi neuvottelukunnan jäseniä ovat liikenne- ja potilasvahinkolautakunnan puheenjohtaja ja päätoiminen varapuheenjohtaja.

Tämä laki tulee voimaan _____ päivänä _____ kuuta 20 ____ .

Laki

Finanssivalvonnasta annetun lain 5 §:n muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan Finanssivalvonnasta annetun lain (878/2008) 5 §:n 12 ja 13 kohta, sellaisina kuin ne ovat laissa 752/2012, seuraavasti:

5 §

Muut finanssimarkkinoilla toimivat

Muulla finanssimarkkinoilla toimivalla tarkoitetaan tässä laissa:

12) Liikennevakuutuskeskuksesta annetussa laissa (461/2016) tarkoitettua Liikennevakuutuskeskusta ja liikenne- ja potilasvahinkolautakunnasta annetussa laissa (/) tarkoitettua liikenne- ja potilasvahinkolautakuntaa;

13) Potilasvakuutuskeskuksesta annetussa laissa (/) tarkoitettua Potilasvakuutuskeskusta;

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 20 .

Laki

Finanssivalvonnan valvontamaksusta annetun lain 1 §:n muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan Finanssivalvonnan valvontamaksusta annetun lain (879/2008) 1 §:n 1 momentin 10 ja 11 kohta, sellaisina kuin ne ovat laissa 758/2012, seuraavasti:

1 §

Maksuvelvollinen

Finanssivalvonnan valvontamaksun on velvollinen suorittamaan:

Eduskunnan vastaus EV 293/2018 vp

10) Liikennevakuutuskeskuksesta annetussa laissa (461/2016) tarkoitettu Liikennevakuutuskeskus ja liikenne- ja potilasvahinkolautakunnasta annetussa laissa (/) tarkoitettu liikenne- ja potilasvahinkolautakunta;

11) Potilasvakuutuskeskuksessa annetussa laissa (/) tarkoitettu Potilasvakuutuskeskus;

Tämä laki tulee voimaan _____ päivänä _____ kuuta 20 _____ .

Laki

liikennevakuutuslain perusteella korvattavasta kuntoutuksesta annetun lain muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti

lisätään liikennevakuutuslain perusteella korvattavasta kuntoutuksesta annettuun lakiin (626/1991) uusi 8 a § sekä 16 §:ään uusi 4 ja 5 momentti seuraavasti:

8 a §

Ammatillisessa kuntoutuksessa olevan työtaturma- ja ammattitaiturva

Vakuutusyhtiön, Liikennevakuutuskeskuksen ja Valtiokonttorin, joka korvaa ammatillisen kuntoutuksen kustannuksia, on otettava työtaturma- ja ammattitaiturva (459/2015) 3 §:n 1 momentin mukainen vakuutus kuntoutujalle kuntoutukseen sisältyvässä työ- ja koulutuskokeilussa, työhön valmennuksessa ja työharjoittelussa sattuvan vahinkotapahtuman varalta. Kuntoutujan vuosityöansioon ja hänellä maksettavaan päivärahaan sovelletaan työtaturma- ja ammattitaiturvan 278 §:n 2 ja 3 momenttia.

16 §

Muutoksenhaku

Vakuutuslaitoksen päätökseen tyytymätön voi pyytää asiasta liikenne- ja potilasvahinkolautakunnan ratkaisusuositusta 1 momentissa säädetyn muutoksenhakuajan kuluessa. Jos asia saataan vireille lautakunnassa, muutoksenhakuajan kuluminen keskeytyy käsittelyn ajaksi.

Muutoksenhaku aika katsotaan katkenneeksi sinä päivänä, kun asian käsittely liikenne- ja potilasvahinkolautakunnassa päättyy. Muutoksenhaku aikaa voidaan pidentää tällä tavoin vain yhden kerran.

Eduskunnan vastaus EV 293/2018 vp

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 20 .
Tämän lain 16 §:n 4 ja 5 momentti tulevat voimaan kuitenkin vasta päivänä kuuta
20 .

Helsingissä 11.3.2019

Eduskunnan puolesta

puhemies

pääsihteeri